

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: s

ędzia Monika Roslan-Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 lutego 2022 r. w Warszawie

sprawy K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o umorzenie należności z tytułu składek

na skutek odwołania K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 13 lipca 2021 r. znak (...) - (...) (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od odwołującego się K. P. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 3.600,00 zł (trzy tysiące sześćset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Monika Roslan-Karasińska

Sygn. akt VII U 1142/21

UZASADNIENIE

W dniu 23 lipca 2021 r. K. P. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 13 lipca 2021 r. znak (...) - (...) (...) w sprawie odmowy umorzenia należności z tytułu składek. Ubezpieczony wniósł o skorzystanie przez ZUS z uprawnień do autokontroli wydanej decyzji w trybie art. 83 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i uchylenie decyzji oraz ponowne przeprowadzenie postępowania dowodowego w oparciu o całość materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy i zmianę zaskarżonej decyzji, ewentualnie zmianę przez Sąd zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony zaznaczył, że w dniu 21 maja 2018 r. zawarł z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. umowę o układ ratalny nr (...), przed której podpisaniem w dniu 9 marca 2018 r. wpłacił kwotę 1.141,80 zł tytułem kosztów komorniczych z układu ratalnego. W dniu 21 maja 2018 r. wpłacił pierwszą ratę układu ratalnego. W międzyczasie na konto ZUS dokonywane były wpłaty od Komornika Sądowego G. O. przy Sądzie Rejonowym w O.. Po wpłaceniu ostatniej raty układu ratalnego w dniu 20 sierpnia 2020 r. ubezpieczony kilkakrotnie rozmawiał z K. W. o sprawie umorzenia nieopłaconych składek na podstawie ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. W październiku 2020r. został poinformowany, że ma do spłacenia odsetki z tytułu nieterminowych wpłat do układu

ratalnego, nie uzyskał informacji o jaką kwotę chodzi. Ubezpieczony wskazał, że opóźnienia w płatnościach niektórych rat wynikały z jego trudnej sytuacji finansowej, w tym czasie był zobowiązany do spłaty zobowiązania w firmie (...). Od 20 stycznia 2021 r. kilkakrotnie rozmawiał z S. M. (1) zajmującym się jego sprawą, który informował ubezpieczonego o nieprawidłowościach w księgowaniach wpłat z tytułu układu ratalnego. W dniu 17 maja 2021 r. został przez niego poinformowany, że ma do dopłaty kwotę 1.259,32 zł tytułem odsetek z tytułu nieterminowych wpłat układu ratalnego, które niezwłocznie opłacił. Odwołujący podkreślił, że nie był informowany o wysokości, ani istnieniu zobowiązania względem Komornika Sadowego G. O. przy Sądzie Rejonowym w O.. Odwołujący ponadto nie otrzymał decyzji Nr (...) z dnia 9 lipca 2018 r., w której mowa o uzasadnieniu decyzji ZUS, a tym samym nie były mu znane koszty egzekucyjne naliczone przez Komornika (odwołanie, k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wskazał, że nie zgadza się z zarzutami podniesionymi w odwołaniu. W dniu 2 lutego 2018 r. odwołujący wystąpił do ZUS z wnioskiem o umorzenie nieopłaconych składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. W dniu 9 lipca 2018 r. organ rentowy wydał decyzję nr (...) określającą warunki umorzenia składek, która została odebrana przez ubezpieczonego w dniu 16 lipca 2018 r. Wobec nie spełnienia przez ubezpieczonego warunków umorzenia, organ rentowy odmówił mu umorzenia należności (odpowiedź na odwołanie, k. 13-14 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. P. od 29 października 2004 r. do 10 sierpnia 2012 r. prowadził własną działalność gospodarczą zarejestrowaną pod numerem NIP (...) i Regon (...). Z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Zdarzało się, że zalegał z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy, w wyniku czego na jego koncie, prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, powstało zadłużenie. W dniu 2 lutego 2018 r. K. P. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o umorzenie na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, nieopłaconych należności za cały okres objęty ustawą (wniosek o umorzenie z 2 lutego 2018 r., k. 1-3 a.r., informacja dotycząca stanu należności objętych egzekucją, k. 4 a.r.).

Po rozpoznaniu wskazanego wniosku organ rentowy wydał w dniu 9 lipca 2018 r. decyzję nr (...), w której określił, że według stanu na dzień 2 lutego 2018 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek:

a) na ubezpieczenia społeczne za okres 10/2005 r., 01/2006-12/2006 w łącznej kwocie 14.419,37 zł, w tym:

składki – 6.939,77 zł,

odsetki – 7.999,00 zł,

koszty upomnienia – 26,60 zł,

b) na ubezpieczenie zdrowotne za okres 01/2006-12/2006 w łącznej kwocie 4.598,73 zł, w tym:

składki – 2.034,13 zł,

odsetki – 2.538,00 zł,

koszty upomnienia – 26,60 zł,

c) na Fundusz Pracy za okres 02/2006-12/2006 w łącznej kwocie 916,65 zł w tym:

składki – 400,85 zł,

odsetki – 498,00 zł,

koszty upomnienia – 17,80 zł,

Zgodnie z pkt II wydanej decyzji warunkiem umorzenia należności była spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Powyższa decyzja ZUS została wysłana na adres korespondencyjny wskazany przez płatnika składek we wniosku i została doręczona K. P. w dniu 16 lipca 2018 r., odbiór został pokwitowany własnoręcznym podpisem ubezpieczonego. Decyzja ta nie została zaskarżona i uprawomocniła się 17 sierpnia 2018 r.

Do decyzji zostało załączone pismo ZUS z 9 lipca 2018 r., w którym organ rentowy poinformował ubezpieczonego, że zgodnie z art. 1 ust. 10 ww. ustawy warunkiem umorzenia należności jest opłacenie wszystkich należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia należności lub zawarcie w tym terminie umowy o rozłożeniu na raty lub odroczeniu terminu płatności tych należności. Jako osoba odpowiedzialna za udzielenie informacji został wskazany S. M. (2). Ponadto ubezpieczony został poinformowany, że warunkiem umorzenia należności na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej jest również uregulowanie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia, należności z tytułu kosztów egzekucyjnych naliczonych przez Komornika Sadowego G. O. przy Sądzie Rejonowym w O.. Odwołujący został pouczone, że informację o kosztach egzekucyjnych niepodlegających umorzeniu otrzyma od Komornika (decyzja ZUS z 9 lipca 2018 r. wraz z potwierdzeniem odbioru przesyłki k. 7-8 a.r., pismo ZUS z 9 lipca 2018 r., k. 6 a.r.).

W dniu 21 maja 2018 r. pomiędzy Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. a K. P. została zawarta umowa nr (...) o rozłożenie na raty należności z tytułu składek na podstawie art. 29 ust. 1 i 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Strony ustaliły harmonogram, spłat stanowiący załącznik nr 1 do umowy począwszy od daty płatności pierwszej raty - 21 maja 2018 r. do 20 sierpnia 2020 r. – daty płatności ostatniej raty (umowa wraz z załącznikiem, k. 5-7 a.r.).

Raty układu ratalnego nie były opłacane przez ubezpieczonego zgodnie z harmonogramem spłaty rat. Występowały opóźnienia w płatnościach. W związku z nieterminowymi płatnościami rat układu ratalnego odwołującemu zostały naliczone odsetki w kwocie 1.259,32 za nieterminowe wpłaty. Układ ratalny został przez odwołującego spłacony w całości. (bezsporne, a nado dowód: rozliczenie wpłat, k. 7 a.r.).

Pismem z dnia 4 września 2020 r. Zakładem Ubezpieczeń Społecznych zwrócił się do Komornika Sadowego G. O. przy Sądzie Rejonowym w O. o udzielenie informacji, czy K. P. uregulował należności z tytułu kosztów egzekucyjnych do dnia 17 sierpnia 2019 r. od należności niepodlegających umorzeniu na podstawie tytułów wykonawczych (pismo ZUS z 4 września 2020 r., k. 9 a.r., e-mail ZUS z 22 czerwca 2021 r., k. 12 a.r.).

W odpowiedzi na powyższe pismo Komornik Sadowy G. O. przy Sądzie Rejonowym w O. poinformował organ rentowy, że K. P. nie uregulował żadnych kosztów postępowania egzekucyjnego w postępowaniach prowadzonych na podstawie tytułu wykonawczego (...) (pismo z 30 czerwca 2021 r., k. 13 a.r.).

W dniu 13 lipca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wydał decyzję znak: 310000/71/2021-2626-O w sprawie odmowy umorzenia należności z tytułu składek K. P. określonych w decyzji z dnia 9 lipca 2018 r. W uzasadnieniu powyższej decyzji wskazał, że K. P. spłacał należności niepodlegające umorzeniu w układzie ratalnym nie terminowo i nie uregulował ich zgodnie z harmonogramem spłat. Ponadto ubezpieczony nie uregulował należności z tytułu kosztów egzekucyjnych naliczonych przez Komornik Sadowy G. O. przy Sądzie Rejonowym w O., o czym został

poinformowany pismem z dnia 9 lipca 2018 r. dołączonym do decyzji określającej warunki umorzenia. W związku z powyższym organ rentowy uznał, że nie zostały spełnione warunki do umorzenia należności określone w art. 1 ust. 10 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (decyzja ZUS z dnia 13 lipca 2021 r., k. 21 a.r.).

W dniu 23 lipca 2021 r. K. P. złożył odwołanie od powyższej decyzji inicjując niniejsze postępowanie (odwołanie, k. 3-4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego, których autentyczność oraz treść nie budziły wątpliwości Sądu i nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić wiarygodności. Niezależnie od tego podkreślić należy, że stan faktyczny w sprawie w zasadzie nie był sporny. Okoliczność zadłużenia K. P. oraz okoliczność, że należności z tytułu składek nie zostały opłacone zgodnie z harmonogramem spłat, wysokość składek i odsetek nie były przedmiotem sporu. K. P. nie kwestionował także wyliczeń organu rentowego i samego faktu nieopłacenia zgodnie z harmonogramem układu ratalnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 13 lipca 2021 r. znak (...) - (...) (...) podlegało oddaleniu.

Zgodnie z przepisem art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r. poz. 1551), na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8 (pkt 1), oraz innej osoby niż wymieniona w pkt 1 - umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Na podstawie art. 1 ust. 8 ww. ustawy abolicyjnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala też kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

W myśl art. 1 ust. 10 ww. ustawy - warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1 ustawy, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa powyżej, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8 (art. 1 ust. 11 ustawy). W przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu (art. 1 ust. 12 ustawy). W razie niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7,

11 i 12, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 (art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy).

Przepisy ustawy abolicyjnej mają charakter szczególny, stanowią bowiem wyłom w ogólnej zasadzie odpowiedzialności przedsiębiorców za opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne. Kreują one instrument daleko idącego wsparcia dla przedsiębiorców, pozwalający na odzyskanie płynności finansowej poprzez pozbycie się zadłużenia składkowego. Przepisy tej ustawy są bezwzględnie obowiązujące i wymagają ścisłej wykładni. Nie zawierają też norm, które łagodziłyby skutek niespełnienia warunków umorzenia składek w postaci spłacenia należności niepodlegających umorzeniu na podstawie tej ustawy z uwagi na szczególne okoliczności związane z sytuacją osobistą lub majątkową płatnika korzystającego z prawa do umorzenia. Nie ma też norm, które z wyjątkowych nawet powodów pozwalałyby na przedłużenie ustawowego 12 - miesięcznego terminu spłaty nieumarzalnych zaległości.

Jak natomiast wynika bezspornie z okoliczności sprawy, mimo że ubezpieczony posiadał zawarty z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w dniu 21 maja 2018 r. układ ratalny dotyczący spłaty należności z tytułu składek na podstawie art. 29 ust. 1 i 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, to nie opłacił ich w terminie. Była to okoliczność bezsporna, bowiem ubezpieczony w uzasadnieniu odwołania przyznał, że miały miejsce opóźnienia w płatnościach niektórych rat. Strony w umowie z 21 maja 2018 r. ustaliły harmonogram, który ustalał datę płatności pierwszej raty na dzień 21 maja 2018 r., a daty płatności ostatniej raty na dzień 20 sierpnia 2020 r. Wobec występowania opóźnień w płatnościach rat w związku z nieterminowymi płatnościami rat układu ratalnego odwołującemu zostały naliczone odsetki w kwocie 1.259,32 za nieterminowe wpłaty. Ostatecznie układ ratalny został przez odwołującego spłacony w całości, lecz z opóźnieniami w płatnościach rat.

Sąd zważył, że mimo powyższego, nie został przez odwołującego spełniony warunek wynikający z art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej, nieposiadania na dzień wydania decyzji o umorzeniu należności (lub odmowie umorzenia) należnych od składek kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że K. P. został prawidłowo poinformowany pismem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 lipca 2018 r. doręczonym mu w dniu 16 lipca 2018 r., że warunkiem umorzenia należności na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej jest również uregulowanie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia, należności z tytułu kosztów egzekucyjnych naliczonych przez Komornika Sądowego G. O. przy Sądzie Rejonowym w O.. Odwołujący się został pouczone, że informację o kosztach egzekucyjnych niepodlegających umorzeniu otrzyma od Komornika. Odwołujący nie wskazywał na to, aby zwracał się do Komornika celem udzielenia informacji o istnieniu należności z tytułu kosztów egzekucyjnych. Natomiast jak wynika z pisma Komornika Sądowego G. O. przy Sądzie Rejonowym w O. z dnia 30 czerwca 2021 r., K. P. nie uregulował żadnych kosztów postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułu wykonawczego (...).

Tym samym na dzień przypadający po 12 miesiącach od prawomocności decyzji (17 sierpnia 2018 r.) ustalającej warunki umorzenia, K. P. nadal posiadał nieopłacone koszty postępowania egzekucyjnego w postępowaniu prowadzonym na podstawie tytułu wykonawczego (...) przez Komornika Sądowego G. O..

Zaskarżona decyzja spełnia zatem wszystkie przesłanki określone we wskazanych przepisach ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

W świetle ustalonego w sprawie stanu faktycznego oraz powyższych rozważań zarzuty odwołania nie są uzasadnione i w związku z tym nie uzasadniają także zawartych w nich wniosków.

Mając na uwadze wskazane powyżej okoliczności, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie, o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265), zasadzając od odwołującego K. P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2 wyroku).